

Vasile Grunea Nagyanyjával És Testvérével

1936-ban készült a kép Brassóban, a Julietta fotószalonban. A család előszeretettel járhatott ide, mert több fényképünk is van, ami itt készült. Sára nagyanyám van közöttünk, aki akkoriban nálunk lakott Brassóban. Ha az ember jobban megnézi a képet, látja, hogy nem természetes haja van, hanem parókája. A nővérem, Judit matróruhában van. Én a nagyanyám mellett vagyok egy kockás flanelingben és ujjatlan pulóverben. A nagyanyám kitűnően kötött, és közben olvasott. Életemben olyan gyorsan nem láttam valakit kötni, órák alatt megkötött nekünk egy ilyen kis pulóvert. Többnyire úgy olvasva és kötve emlékszem rá. Engem valamivel fennebb tettek, mert magasabbnak tűnök, mint ők, habár alacsonyabb voltam. Sára nagyanyám a lányainál, hol Magdánál, hol Helénnél lakott Kolozsváron, vagy nálunk Brassóban, majd 1936 körül ment ki Izraelbe. Lea ment ki először, utána kiment Piroska a lányával, és utána ment a nagyanyám. Szerintem gazdasági okok miatt vándoroltak ki. Nagyanyám nagyon vallásos volt, de nem erőszakolta rá másra az vallásosságát. Eljött hozzánk, és észrevette például, hogy nincs külön tejes és húsos sótartó. Tehát mikor húst eszel, akkor egy sótartót kell az asztalra tenni, mikor tejest eszel, akkor másik sótartót [lásd: étkezési törvények]. Például, ha ettél egy tejes krumplilevest, akkor abba a tejes sótartóból kellett tenni. Nálunk, Brassóban nem volt erre külön sótartó. Anyám mondta később, hogy a nagyanyám észrevette ezt, de hogy ne sértse meg az anyámat, leküldte a cselédet, és mondta, hogy ?Mondja meg a naccságának, hogy eltört a sótartó, és kell venni egy sótartót?. Tehát nem mondta, hogy ?Lányom, nincs tejes sótartód! Hogy lehet ezt??. Szintén az anyám mesélte, hogy ült kint a kertben Haifán -- egy szép virágoskert volt a ház előtt, azt én is láttam --, és bejött egy hittérítő az udvarra. Fogadta, adott neki kávékat vagy teát, és azt mondta, hogy ?Én tiszteltem a maga hitét, de maga is tisztelje az enyémet. Ha akarja, beszélhetünk akármiről, de a hitről ne beszéljünk. Mindenki maradjon meg annak, aminek született?. 1925-ben született a nővérem, és 1926-ban születtem én. Visszagondolva, ő mindig jóval érettebben tudott gondolkodni, mint én, habár kis különbség volt közöttünk. Az elemi iskolában és a középiskolában is sokat segített a tanulásban. Mikor ő elsőbe járt, én óvodába jártam, utána lettem én elsős, ő második. De mikor elsőbe mentem, én már jól tudtam írni és olvasni, hisz tőle megtanultam, másrészt az anyám is segített. Ennek volt előnye is és hátránya is. A hátránya az volt, hogy borzalmasan fegyelmetlen voltam, mert unatkoztam. Miközben a tanítónő a többiekkel kezdte az

ábécét, és hogy húzzatok egy vonalat, akkor én unatkoztam persze. Próbáltam beszélgetni a szomszédokkal, és akkor tudom, hogy egy időben az egyik tanítónő külön padba tett, hogy ne legyen kivel beszélgessek.